

DECYZJA

Na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 140) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 z późn. zm.) – dalej k.p.a., po rozpatrzeniu wniosku Wójta Gminy Gościeradów z dnia 19 czerwca 2023 r., znak: GN.6822.4.2022 w sprawie o uznanie za mienie gromadzkie nieruchomości położonej w gm. Gościeradów

Starosta Kraśnicki orzeka

że nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym: 240 o pow. 0,68 ha obręb geodezyjny 0016 Suchodoły położona w gm. Gościeradów, stanowi mienie gromadzkie.

Uzasadnienie

W dniu 26 czerwca 2023 r. do tutejszego urzędu wpłynął wniosek Wójta Gminy Gościeradów znak: GN.6822.4.2022 uzupełniony pismem z dnia 14 lipca 2023 r., w sprawie o uznanie za mienie gromadzkie nieruchomości oznaczonych w ewidencji gruntów jako działka nr 240 obręb Suchodoły, gm. Gościeradów. Do wniosku dołączono:

- oświadczenia świadków, w których świadomi odpowiedzialności karnej poświadczają, że działki objęte wnioskiem stanowiły mienie gromadzkie,
- zaświadczenie o przeznaczeniu działki w planie zagospodarowania przestrzennego,
- pismo Wydziału Geodezji Starostwa Powiatowego w Kraśniku poświadczające, że w rejestrze gruntów wsi Suchodoły gm. Gościeradów założonym w 1962 r. działka nr 240 pod poz. 194 wpisana była na Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Kraśniku – Wydział Komunikacji jako władający gruntem.

Ponadto, Wójt Gminy Gościeradów we wniosku wyjaśnił, że przedmiotowa działka w dniu 5 lipca 1963 r. stanowiła grunt dojazdowy do pól, gospodarstw rolnych, plac manewrowy, będący w powszechnym korzystaniu mieszkańców wsi Suchodoły i miejscowości sąsiednich i nie była zaliczona do kategorii dróg publicznych na podstawie ustawy z dnia 29 marca 1962 r. o drogach publicznych. Obecnie użytkowana jest przez mieszkańców jako ciąg komunikacyjny oraz utrzymywana jest i remontowana przez Gminę Gościeradów.

Jednocześnie Wójt Gminy Gościeradów informuje, że nie jest w posiadaniu wykazu osób uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Suchodoły. Z posiadanych informacji wynika, iż przedmiotowa wspólnota (spółka i zarząd wspólnoty) nigdy nie istniała i brak jest jakichkolwiek tytułów prawnych, które wskazywałyby na wspólnotę jako właściciela (pismo Gk.6820.042.105.2022.AZ z dnia 30 listopada 2022 r.).

Aktualnie w ewidencji gruntów i budynków działka nr 240 o pow. 0,68 ha obręb Suchodoły, gm. Gościeradów figuruje jako władanie na zasadach samoistnego posiadania Wspólnota Gruntowa wsi Suchodoły - bez podstawy wpisu, rodzaj użytku określono jako: PsIV-pastwiska trwałe, N-nieuzyski, W-grunty pod rowami.

W toku postępowania ustalono, że dla obszaru będącego we władaniu Gminy Gościeradów, na którym położone są przedmiotowa działka nie była prowadzona księga wieczysta ani zbiór dokumentów (pismo Sądu Rejonowego w Kraśniku z dnia 25 sierpnia 2023 r., DZKO/LU1K/00000251/23).

Zgodnie z operatem technicznym przyjętym do zasobu Wydziału Geodezji tut. Starostwa pod numerem ewidencyjnym 239/3-15/66, dla działki nr 62 o pow. 0,88 ha obrębu Suchodoły, gm.

Gościeradów ujawniono pod poz. 192 jako posiadacza, użytkownika „Gromadzkie wsi Suchodoły”. Na podstawie operatu technicznego nr 239/3-1/75_B zarejestrowanym w 1977 r. działka nr 62 o pow. 0,88 ha zastąpiona została nr 240 o pow. 0,68 ha, jako władającego wpisano „Wspólnotę wsi Suchodoły” - bez podstawy wpisu.

Zgodnie z Uchwałą nr 10 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie z dnia 5 października 1954 r. w sprawie podziału na nowe gromady powiatu kraśnickiego w skład nowoutworzonej gromady Liśnik Duży z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Liśniku Dużym wszedł m. in. obszar dotychczasowej gromady Suchodoły z gminy Gościeradów.

W dniu 27 kwietnia 2023 r. w Archiwum Państwowym w Lublinie Oddział w Kraśniku zostały przeprowadzone poszukiwania dokumentów wskazujących czy przedmiotowa nieruchomość stanowiła mienie gromadzkie. W zasobie archiwum odnaleziono akta Gminy Annopol i Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Liśniku Dużym, w których nie odnaleziono informacji potwierdzających przynależność nieruchomości objętych wnioskiem do mienia gromadzkiego. Z akt tych wynika jednak, że sprawy z zakresu budowy, remontu i utrzymania dróg gromadzkich były przedmiotem posiedzeń Komisji Mienia Gromadzkiego powołanej przez Gromadzką Radę Narodową w Liśniku Dużym, wykonywane w ramach czynu społecznego. Zgodnie z uchwałą nr 366 Rady Ministrów z dnia 20 września 1961 r. (M.P. Z 1961 r. nr 80 poz. 333) w sprawie czynów społecznych oraz pomocy Państwa w ich organizowaniu i realizacji, zadania realizowane w ramach czynów społecznych w zakresie budowy i utrzymania lokalnych o nawierzchni twardej należały do zakresu działania prezydiów powiatowych rad narodowych, a w zakresie utrzymania lokalnych dróg gruntowych należały do zakresu działania prezydiów gromadzkich rad narodowych.

Rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy uzależnione jest od wyjaśnienia, czy grunty objęte wnioskiem w chwili wejścia w życie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 140) stanowiły mienie gromadzkie stosownie do art. 1 ust. 2 i 3 ww. ustawy. Zagospodarowaniu w trybie i na zasadach określonych w ustawie podlegają nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi. W § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 r. w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz. U. z 1962 nr 64 poz. 303) znajduje się legalna definicja zarówno mienia gromadzkiego, jak i dawnych gromad. Zgodnie z nią przez użyte w tym rozporządzeniu określenie mienie gromadzkie - rozumieć należy mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz. U. nr 43, poz. 191) stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe, a przez dawne gromady - rozumieć należy gromady istniejące do dnia wejścia w życie wskazanej ustawy z 25 września 1954 r. Pod rządami ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 35/33 poz. 294 ze zm.) gromady, nie będąc jednostkami samorządu terytorialnego, miały osobowość prawną oraz były podmiotami majątku i dobra gromadzkiego (art. 15 tej ustawy). Ustawa z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej wprowadziła system jednolitej władzy państwowej, powołała rady narodowe jako terenowe organy jednolitej władzy państwowej (art. 1) i zniósła związki samorządu terytorialnego (art. 32 ust. 1). Majątek dotychczasowych związków samorządu terytorialnego z mocy prawa stał się majątkiem państwa (art. 32 ust. 2). Skutki te dotyczyły jednak majątku gmin, a nie gromad. Dotychczasowe przepisy o gromadach i organach gromadzkich zachowały bowiem moc do czasu odrębnego uregulowania ustawowego (art. 44 ust. 1). Doniosłe skutki w omawianej kwestii wynikały z ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych. W miejsce dotychczasowych gmin i gromad utworzono nowe gromady jako jednostki podziału administracyjnego wsi (art. 1), a gromadzkie rady narodowe stały się organami władzy państwowej w gromadach (art. 4). Mieszkańcom dotychczasowych gromad zagwarantowano nienaruszalność indywidualnie im przysługujących praw (art. 38), a ponadto udzielono delegacji do wydania przepisów wykonawczych regulujących m. in. tryb przekazania majątku gminnych rad narodowych i sprawy zarządu mieniem gromadzkim (art. 41). W wydanym na podstawie tej delegacji

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1957 r. w sprawie zbywania nieruchomości wchodzących w skład majątku i dobra dawnych gromad (Dz. U. Nr 49, poz. 237) majątek i dobro gromadzkie traktowano jak własność państwa. Następnym aktem prawnym, dotyczącym majątku mienia gromadzkiego jest ustawa z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. Nr 5, poz. 16). Potwierdził to Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 26.03.1960 r. sygn. I CR 535/59, w którym stwierdził, że majątek byłych gromad stał się majątkiem państwa. Stanowisko to było podtrzymywane przez Sądy Administracyjne. Reasumując należy stwierdzić, że na podstawie wymienionych ustaw z 1954 roku i 1958 roku, przepisów wykonawczych do tych ustaw a także opracowań prawnych i orzecznictwa Sądów Administracyjnych mienie dawnych gromad stało się własnością państwową (ogólnonarodową) – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24.10.2001 r. sygn. III CKN 430/00.

Należy zauważyć, że ustawa z dnia 29 marca 1962 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 1962 nr. 20 poz. 90 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu założenia rejestru pomiarowo - klasyfikacyjnego wprowadziła podział dróg publicznych na kategorie: dróg państwowych (art. 3), dróg lokalnych (art. 4) oraz dróg zakładowych (art. 5). Zgodnie z art. 7 ww. ustawy zaliczenie drogi do kategorii dróg lokalnych, oraz pozbawienia jej tego charakteru następuje w drodze uchwały powiatowej rady narodowej, podjętej we własnym zakresie lub na wniosek gromadzkiej rady narodowej, rady narodowej osiedla lub rady narodowej miasta nie stanowiącego powiatu miejskiego albo rady narodowej miasta stanowiącego powiat miejski lub rady narodowej miasta wyłączonego z województwa. Zaliczenie drogi do kategorii dróg zakładowych (art. 8 ust. 1) oraz pozbawienie jej tego charakteru następuje w drodze uchwały właściwej, ze względu na miejsce położenia drogi, gromadzkiej lub miejskiej rady narodowej albo rady narodowej osiedla. Z kolei na podstawie § 24 ust. 4 pkt 1 lit. c ZARZĄDZENIA MINISTRÓW ROLNICTWA I GOSPODARKI KOMUNALNEJ z dnia 20 lutego 1969 r. w sprawie ewidencji gruntów (M.P. z 1969 nr 11 poz. 98 z późn. zm.) do gruntów pod drogami gruntowymi, które nie zostały zaliczone do dróg publicznych, lecz były w powszechnym korzystaniu należało wpisać Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej.

Wobec braku tytułu nabycia przez gromadę ww. nieruchomości oraz braku dokumentacji geodezyjnej określającej powierzchnię i przebieg granic w dacie 5 lipca 1963 r. organy celem ustalenia stanu faktycznego zobowiązane były do przeprowadzenia postępowania dowodowego, wykorzystując zgodnie z art. 75 k.p.a. dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie są sprzeczne z prawem. Do takich środków dowodowych powołany wyżej przepis zalicza m. in. dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Zeznania świadków oraz Wójta Gminy Gościeradów, co do przebiegu drogi w sposób nie budzący wątpliwości potwierdzają na datę 5 lipca 1963 r. istnienie przedmiotowej działki gruntu jako mienie gromadzkie, ogólnodostępne i służące mieszkańcom wsi Suchodoły i okolicznych miejscowości, właścicielom przyległych do nich pól, gospodarstw rolnych jako droga dojazdowa i plac manewrowy. Przyjęcie opisanego wyżej materiału dowodowego za wiarygodny uzasadnia również dokumentacja z daty założenia ewidencji gruntów (operat techniczny z 1966 r., nr 239/3-15/66), a więc w okresie bezpośrednio po dacie w której nastąpiło stwierdzenie, że nieruchomości te stały się mieniem gromadzkim (por. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 29 marca 2013 r. sygn. Akt II SA/Ke 77/13 oraz Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 listopada 2014 r. sygn. Akt II OSK 1824/13). Za dowód w tej sprawie należy przyjąć także zdjęcie lotnicze z 12 maja 1963 r. udostępnione z zasobu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, przesłane do tut. Starostwa przez Wójta Gminy Gościeradów, potwierdzające istnienie drogi gruntowej na nieruchomości w okresie poprzedzającym datę 5 lipca 1963 r.

Zawiadomieniem z dnia 25 października 2023 r. Starosta Kraśnicki poinformował, w sposób zwyczajowo przyjęty o przeprowadzeniu w dniu 23 listopada 2023 r. dowodu z oględzin nieruchomości oznaczonej jako działka nr 240 o pow. 0,68 ha położonej w obrębie Suchodoły, gm. Gościeradów w celu ustalenia faktycznego zagospodarowania nieruchomości w sprawie o ustalenie czy ww. działki stanowią mienie gromadzkie oraz o możliwości wglądu w akta sprawy.

Z przeprowadzonych oględzin przedmiotowej nieruchomości sporządzono protokół. Ustalono, że działka nr 240 położona we wsi Suchodoły w stanie faktycznym stanowi część drogi pokrytej

asfaltem oraz nieużytki częściowo porośnięte samosiejkami w postaci drzew i krzewów. Zgromadzeni na gruncie mieszkańcy wsi Suchodoły zaświadczaają, że nieruchomość była użytkowana jako pastwisko, łąka do wypasania bydła i gęsi. Na gruncie bawiły się dzieci grając w piłkę. Na części nieruchomości urządzona była droga dojazdowa do pól i posesji, stanowiła mienie gromadzkie przed dniem 5 lipca 1963 r.

Mienie gromadzkie stanowiące drogi zawsze miało charakter publiczny, ogólnodostępny i służyło nie tylko lokalnej społeczności ale było do użytku wszystkich.

Stosownie do zapisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie. Powyższa decyzja ma charakter deklaratoryjny i poświadcza stan prawny ustalony na dzień wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, t.j. na dzień 5 lipca 1963 r.

Po analizie zebranych dowodów należy stwierdzić, że organ dysponuje dostatecznym materiałem dowodowym aby ustalić, że spełnione są przesłanki określone w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, działki gruntu objęte wnioskiem w dniu wejścia w życie ww. ustawy t.j. 5 lipca 1963 r. stanowiły mienie gromadzkie.

Mając powyższe na uwadze należało orzec jak w sentencji.

Stosownie do zapisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie. Decyzję o ustaleniu, które nieruchomości stanowią mienie gromadzkie, podaje się do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości oraz ogłasza wywieszając w urzędzie gminy oraz w starostwie powiatowym na okres 14 dni, a także zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej gminy i powiatu oraz w prasie lokalnej.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Wojewody Lubelskiego, ul. Spokojna 4, 20-914 Lublin, za pośrednictwem Starosty Kraśnickiego w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Z up. Starosty
Renata Kuś
Kierownik Wydziału
Gospodarki Nieruchomościami

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Gościeradów
2. Wydział Geodezji w/m.
3. a/a.